

Lotgenotencontact
Preventie
Belangenbehartiging
Seksueel Kindermisbruik Instellingen Pleeggezinnen

Jaarverslag stichting SKIP 2016

Datum: maart 2017

Status: definitief

Auteurs:

Barth van Eeten, voorzitter
Paul de Ridder, secretaris
Stefan Franken, penningmeester
Hanneke Schut, coördinator

Inleiding

Stichting Seksueel Kindermisbruik Instellingen Pleeggezinnen (hierna te noemen SKIP) is een organisatie voor lotgenoten die in hun jeugd, onder verantwoordelijkheid van de overheid, in een (rijks)instelling of pleeggezin zijn geplaatst en daar seksueel zijn misbruikt. Wij willen verbondenheid creëren en ruimte bieden voor herkenning en erkenning. SKIP organiseert verschillende activiteiten voor lotgenoten en waar mogelijk bieden we aanvullende ondersteuning of gaan we samen op zoek naar mogelijkheden voor passende hulp.

Daarnaast is SKIP er ook voor (jonge) mensen die vandaag de dag binnen jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen seksueel misbruikt zijn. Omdat ook zij behoefte hebben aan herkenning en erkenning geeft SKIP niet alleen een stem aan het kind van toen, maar ook aan het kind van nu. We zijn de spreekbuis voor iedereen die zijn of haar verhaal niet kan of durft te vertellen.

SKIP is er tenslotte niet alleen voor slachtoffers, maar wil ook een toegankelijke gesprekspartner zijn voor jeugdzorginstellingen, ministeries en andere betrokken partijen. Hierdoor kan ruimte ontstaan voor acceptatie van en begrip en respect voor slachtoffers.

Terugkijkend op het afgelopen jaar kunnen we concluderen dat er veel werk verzet is om de stichting verder te ontwikkelen.

Kerntaken

SKIP heeft de volgende drie kerntaken:

Voorlichting & informatievoorziening

Ieder slachtoffer van (seksueel) misbruik heeft recht op kansen tot herstel en genoegdoening. In de verhalen van slachtoffers kan beluisterd worden hoe de schade van het misbruik in alle facetten van het leven is doorgedrongen.

Het pad naar persoonlijk herstel is voor ieder verschillend en vraagt maatwerk. Dit pad begint met het geven van informatie en voorlichting. SKIP geeft voorlichting en informatie op basis van ervaringsdeskundigheid. De specifieke informatie die lotgenoten binnen SKIP hebben opgedaan, biedt nieuwe melders steun waardoor zij zich sneller gehoord en begrepen voelen.

Naast voorlichting en informatie aan slachtoffers over relevante zaken en de weg naar herstel, geeft SKIP ook voorlichting aan onder andere scholen, binnen instellingen en maatschappelijke organisaties.

Lotgenotencontact

Bij lotgenotencontact gaat het om het uitwisselen van kennis, ervaring en steun tussen mensen met vergelijkbare ervaringen; in dit geval mensen die seksueel misbruikt zijn in een jeugdzorginstelling of pleeggezin.

Lotgenotencontact;

- levert 'een beter zelfgevoel' op;
- biedt (h)erkenning en wederzijdse ondersteuning;
- levert kennis en vaardigheden op (zelfmanagement);
- draagt bij aan erkenning, oprechte excuses en een passende schadevergoeding en kan voor een gevoel van genoegdoening zorgen;
- is een waardevolle en wezenlijke aanvulling op professionele hulpverlening en kan preventief werken ten aanzien van gebruik van (zorg)voorzieningen;
- draagt bij aan herstel van eigen regie.

Preventie & beleidsbeïnvloeding

Preventie wordt pas werkelijk betekenisvol als er ook recht wordt gedaan aan de slachtoffers uit het verleden. SKIP is van mening dat de overheid en ook jeugdzorginstellingen zich niet alleen moeten richten op het implementeren van preventieprotocollen.

De ogen mogen niet gesloten worden voor de schade die al is aangericht. Juist door heel goed naar de gevolgen te kijken en zich daar verantwoordelijk voor te voelen, ontstaat een groter preventiebewustzijn binnen de overheid, jeugdzorginstellingen en hopelijk in de gehele samenleving. De bereidheid om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen om te leren van het verleden, door slachtoffers een stem te geven en het taboe te doorbreken. In een open cultuur kan ruimte gegeven worden aan erkenning, pijn en kracht om van daar uit te bouwen aan een gezond, open en transparant preventiebeleid.

Preventie is voor SKIP ook het pleiten voor een goede traumaverwerking om te voorkomen dat slachtoffers van misbruik hun hele leven getraumatiseerd blijven en deze trauma's, in wat voor vorm dan ook, weer doorgeven worden aan volgende generaties.

Mensen met onverwerkte jeugdtrauma's worden vaak grootgebruikers binnen de GGz en de verslavingszorg en doen veel vaker een beroep op de algemene gezondheidszorg. Goede traumaverwerking, waarbij professionals en ervaringsdeskundigen samenwerken, vergt op korte termijn een investering die uiteindelijk kostenbesparend zal werken voor de hele samenleving. Wij zien daarin samenwerkingsmogelijkheden tussen lokale jeugdzorg, de trauma-expertisecentra en SKIP.

Naast het geven van voorlichting en informatie vanuit ervaringsdeskundigheid, de organisatie van lotgenotencontact en een bijdrage leveren aan preventie van seksueel misbruik, vervult SKIP ook een zogeheten 'waakhondfunctie'.

Deze functie houdt in dat ontwikkelingen ten aanzien van preventie en het bespreekbaar maken van misbruik kritisch worden gevolgd om daar waar nodig aandacht te vragen voor mensen die seksueel misbruikt zijn in een jeugdzorginstelling of pleeggezin.

Organisatie

Het bestuur van SKIP is samengesteld uit lotgenoten plus ervaren maatschappelijk betrokken bestuursleden. Het activiteiten- en organisatieplan sluit aan bij de vragen van lotgenoten. De ervaring leert dat het te arbeidsintensief is om dit alleen door vrijwilligers te laten opzetten en coördineren. Vrijwilligers zijn enthousiast en gemotiveerd, maar de belastbaarheid is beperkt. Dit is de reden dat SKIP een coördinator heeft aangesteld die (waar nodig) de coördinatie op zich neemt en ondersteunt bij bijvoorbeeld de organisatie van activiteiten.

Samenstelling van het dagelijks en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit 3 personen, te weten:

Barth van Eeten (voorzitter)

Paul de Ridder (secretaris)

Stefan Franken (penningmeester) _____

Het algemeen bestuur bestaat uit 6 personen, te weten:

Barth van Eeten (voorzitter)

Paul de Ridder (secretaris)

Stefan Franken (penningmeester) _____

Roos Haasse (netwerk en contacten)

Ineke Teisman (pr & communicatie)

Jannah van Toren (activiteiten)

In 2016 heeft SKIP een nieuwe actieve vrijwilliger mogen verwelkomen. Naast het dagelijks en algemeen bestuur kent SKIP 10 vrijwilligers die zich actief inzetten voor de stichting.

Vergaderingen

De actieve vrijwilligers en het algemene bestuur vergaderen elke laatste woensdagmiddag van de maand. Het voltallige bestuur, de notulist en de coördinator nemen deel.

De structuur van de vergaderingen:

1.5 uur: overleg bestuur en vrijwilligers

20 minuten pauze

70 minuten intervisie: intervisie vrijwilligers | gespreksleiding coördinator

Behaalde resultaten

Voorlichting en informatievoorziening

Website

Een van de vrijwilligers, de *webmaster*, beheert de website van SKIP. Naast een informatieve functie, biedt de website lotgenoten de mogelijkheid een oproep te plaatsen waarmee ze lotgenoten uit een gedeeld verleden hopen te vinden.

In 2016 kende de website van SKIP 3.938 gebruikers, die gemiddeld 2 en een halve minuut op de site verbleven en in die tijd 2 en een halve pagina bekeken.

Bron: Google Analytics

Nieuwsbrief

Er zijn, onder leiding van de *webmaster*, 4 digitale nieuwsbrieven verschenen in 2016. Verschillende vrijwilligers hebben een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de nieuwsbrieven.

Sociale media

Er is actief gebruik gemaakt van Twitter en Facebook om relevante informatie en nieuws te kunnen delen. Een van de bestuursleden is verantwoordelijk voor het beheer van het twitter- en facebookaccount van SKIP. De webmaster ondersteunt deze activiteiten.

Film

In samenwerking met filmgroep *Het Accent* is een promotiefilm, waarbij een ervaringsverhaal van een van de vrijwilligers centraal staat, gerealiseerd. Deze film heeft veel positieve reacties ontvangen en is via de website van SKIP te bekijken.

Handboek

Het handboek is geactualiseerd en sluit aan bij de ontwikkelingen die de stichting het afgelopen jaar heeft doorgemaakt. Dit handboek is op de website gepubliceerd zodat het ook voor andere lotgenotenorganisaties beschikbaar is.

LEAP

Een viertal vrijwilligers neemt deel aan het leernetwerk LEAP. Het leernetwerk, bestaande uit professionals en ervaringsdeskundigen, heeft tot doel het versterken van participatie van jongeren die seksueel misbruik hebben meegemaakt of die risico lopen. Meer informatie over dit leernetwerk is in te zien via <http://www.st-alexander.nl/leernetwerk-leap/>. De opgedane kennis en ervaring delen de deelnemers met de andere vrijwilligers van SKIP.

Lotgenotencontact

Lotgenotendagen

In 2016 zijn er 3 lotgenotendagen georganiseerd door SKIP en 1 lotgenotendag in samenwerking met stichting Revief¹. Het initiatief van stichting SKIP en stichting Revief is een groot succes geweest. We hebben 150 deelnemers mogen verwelkomen.

De lotgenotendagen zijn door vrijwilligers georganiseerd met ondersteuning van de coördinator waar dat benodigd was. De thema's zijn in overleg gekozen en de programma's zijn gezamenlijk ingevuld. De lotgenotendagen van SKIP worden door gemiddeld 30-40 personen per keer bezocht. Er is een vrij constante groep lotgenoten die bij elke lotgenotendag aanwezig is. Daarnaast zijn er elke keer ook weer nieuwe lotgenoten die zich komen oriënteren. SKIP heeft op dit moment een adressenlijst van 120 namen die een uitnodiging ontvangen. Deze lijst is dynamisch.

Vrijwilligersdag

In 2016 heeft SKIP een Vrijwilligersdag georganiseerd waarbij de evaluatie van het functioneren van de stichting centraal heeft gestaan. Wat gaat goed en wat vraagt om verbetering? Deze dag heeft veel input opgeleverd op basis waarvan de stichting in 2017 verder kan worden doorontwikkeld. Van deze dag is een verslag opgemaakt waarbij ook aanbevelingen tot verbetering zijn gedaan.

---

¹ <http://revief.nl/>

Training Presentatie

Vrijwilligers hebben de training *Presentatie* van Slachtofferhulp Nederland gevolgd. Dit ter voorbereiding op de organisatie en uitvoering van de themabijeenkomsten *Voorkomen van seksueel misbruik* in een aantal Gelderse jeugdinstituten.

Preventie & beleidsbeïnvloeding

Ondernomen activiteiten

- Contact met instellingen;
- Maandelijks overleg vrijwilligers en bestuur;
- Overleg met het Ministerie van Veiligheid en Justitie en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- Op uitnodiging van Ministerie van Veiligheid en Justitie deelname aan *Strategische Sessie Slachtofferbeleid*;
- Op uitnodiging van het Ministerie van Veiligheid en Justitie deelname aan eerste bijeenkomst van het *European Network on Victim's Rights*;
- Overleg met (afgevaardigden van) Tweede Kamer en politieke partijen;
- Op structurele basis overleg met Slachtofferhulp Nederland;
- Op structurele basis overleg met WOMP (Werkgroep Observatie Misstanden Psychiatrie) , VPKK (Vrouwelijk Platform Kerkelijk Kindermisbruik), De Ongeziene Blinden, LVB (Licht verstandelijk Beperkten), stichting Warme Jjas, stichting Revief;
- Op structurele basis overleg met commissie Geweld Jeugdzorg;
- Overleg met Schadefonds Geweldsmisdrijven;
- Overleg Jeugdzorg Nederland;
- Organisatie en uitvoering themabijeenkomsten *Voorkomen van seksueel misbruik*:
In samenwerking met Zorgbelang Gelderland | Utrecht heeft SKIP in 9 Gelderse jeugdinstituten een themabijeenkomst *Voorkomen van seksueel misbruik* georganiseerd. De voorbereiding en uitvoering is in gezamenlijkheid door de coördinator en ervaringsdeskundigen opgepakt. Dit geldt ook voor de PowerPointpresentatie die voor de bijeenkomsten is ontwikkeld. De doelgroep is in afstemming met de jeugdinstituut afgestemd. Per bijeenkomst bestond het publiek afwisselend uit diverse professionele functiegroepen, pleegouders en/ of jongeren. De jeugdinstituten hebben aangegeven dat deelname aan de bijeenkomst van meerwaarde is voor de eigen organisatie;
- Diverse vrijwilligers hebben voorlichting gegeven binnen onderwijsinstellingen.

Tot slot

SKIP blijft streven naar één verbond van lotgenotenorganisaties dat zich sterk maakt voor erkenning en herkenning van slachtoffers van mishandeling en seksueel misbruik in afhankelijkheidsrelaties. In 2016 zijn 6 *Bouwdagen* georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is er door een zevental lotgenotenorganisaties gewerkt aan een gezamenlijk gedragen plan van aanpak. Dit plan is eind 2016 gereed gekomen.

In het in oprichting zijnde *KoersHuis* bundelen 7 lotgenotenorganisaties² hun kracht en expertise. Een betrouwbare, stabiele partner zijn voor slachtoffers van seksueel misbruik en/of mishandeling en hun sociale netwerk, dat is hetgeen waar het huis voor wil staan.

Het huis wordt gekenmerkt door een laagdrempelige dienstbaarheid, oog voor de behoefte aan persoonlijk contact en ondersteuning door en voor lotgenoten.

Vanuit ervaringsdeskundigheid ondersteunt het KoersHuis als overkoepelende lotgenotenorganisatie lotgenoten op de weg naar herstel en behartigt hun belangen.

Momenteel is een groot aantal soortgelijke lotgenotenorganisaties onafhankelijk van elkaar actief binnen dit domein. Deze versplintering bemoeilijkt de zoektocht van slachtoffers en hun netwerk naar passende ondersteuning en informatie of contact.

Met het op te richten KoersHuis komt er een centrale 'toegangspoort' met een heldere structuur, waar eenieder met vragen over seksueel misbruik en/of mishandeling terecht kan. De samenwerking van de lotgenotenorganisaties maakt daarnaast een krachtige en meer invloedrijke belangenbehartiging mogelijk.

Tijdens het eerste kwartaal van 2017 wordt een bijeenkomst door de 7 lotgenotenorganisaties georganiseerd waarbij zij haar plannen presenteert aan relevante lotgenoten- en belangenorganisaties. Doel is het netwerk van deelnemers verder uit te breiden en een breder draagkracht te creëren.

Namens het bestuur en de vrijwilligers van Stichting Seksueel Kindermisbruik Instellingen en Pleeggezinnen,

Barth van Eeten (voorzitter), Paul de Ridder (secretaris), Stefan Franken (penningmeester)

---

² Stichting SKIP, stichting Revief, WOMP, De Ongeziene Blinden, LVB, stichting Warme Jjas, VPKK